

**HET WOORD van GOD
op onze KARMELWEG**

Uitgave: Commissie Evangelisatie en Missie, Rome 2017

Leden: John Keating (voorzitter), Sanny Buijns,
Francisco de Sales Alencar, Desiderio García
Martínez, Conrad Mutizamhepo, Míceál O'Neill,
Donna Orsuto, Henricus Pidyarto Gunawan en
Klaus Schenkelberger.

Vertaling: Sanny Buijns

***HET WOORD van GOD
op onze KARMELEWEG***

*Commissie
Evangelisatie en Missie*

Brochure 3

Nederlandse Provincie Karmelieten
Almelo 2017

Inhoud

Voorwoord

1. Het Woord, dat verstilt	2
2. Het Woord, in mij ontbrand	5
3. Het Woord, mensgeworden	9
4. Het Woord, scheppend en bevrijdend	13
5. Het Woord, bron van inspiratie	17
6. Het Woord, toevlucht en bescherming	21
7. Het Woord, teken van Gods liefde	26

Bronvermelding

Voorwoord

Beste leden van de Karmelfamilie,

In deze brochure bieden wij de resultaten aan van onze bezinning op het Woord van God op onze Karmelweg. De leden van de commissie Evangelisatie en Missie hebben zich tijdens haar derde bijeenkomst in 2016 afgevraagd wat de betekenis is van het Woord van God voor hun dagelijks leven. Deze brochure is de vrucht van deze uitwisseling. De teksten kunnen gebruikt worden voor persoonlijke en gezamenlijke bezinning.

John Keating, O.Carm., generaal bestuurslid en
voorzitter van de commissie Evangelisatie en Missie

1. Het Woord, dat verstilt

Toen hoorde ik een stem...

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

Want terwijl een diepe stilte alles omgaf en de nacht in zijn snelle loop halverwege was gekomen, kwam uw alvermogend woord van zijn koningstroon in de hemel... *Wijsheid 18,14-15*

Bij het bouwen van de tempel werd gebruik gemaakt van stenen die in de groeve afgewerkt waren: geen hamer of houweel, geen enkel ijzeren werktuig werd bij de bouw van de tempel gehoord. *1 Koningen 6,7*

Op het vuur volgde het suizen van een zachte bries. Zodra Elia dit hoorde, bedekte hij zijn gezicht met zijn mantel, ging naar buiten en bleef staan bij de ingang van de grot. En toen klonk er een stem... *1 Koningen 19,12-13*

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAANSE TRADITIE

Van Elia leren wij te staan voor zijn Gelaat. Naarmate wij meer vertrouwd raken met zijn aanwezigheid en leren haar in stilte te ontvangen, beginnen wij 'als wij de lucht inademen, louter het wezen van God te ademen'.

RATIO, nr. 31

De Vader sprak slechts één woord. Dit woord was zijn Zoon. Hij spreekt het voortdurend in eeuwig stilzwijgen, en in stilte moet het door de ziel vernomen worden.

Johannes van het Kruis

De zichtbare gebeurtenissen die de wereld vernieuwen worden voorbereid in het stille gebed van godgewijde zielen. Jezus trok zich terug in de eenzaamheid van een berg of van de woestijn om ver weg van de menigte te bidden.

Edith Stein

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE

Het is duidelijk dat er zich in bepaalde regio's een geestelijke 'woestijnvorming' heeft voltrokken als het effect van het beleid van samenlevingen die van God los zijn en die hun christelijke wortels willen uitroeien. Daar 'is de christelijke wereld onvruchtbaar aan het worden en raakt zij uitgeput, als een bovenmate uitgebuite grond die verandert in zand'.

In andere landen verplicht de hevige weerstand tegen het Christendom de Christenen hun geloof bijna heimelijk te beleven in het land waarvan zij houden. Dit is een andere zeer smartelijke vorm van woestijn. Ook de eigen familie of de eigen werkplek kunnen het droge milieu zijn waar men het geloof moet bewaren en moet trachten het uit te stralen. Maar 'juist vanuit de ervaring van deze woestijn, vanuit deze leegte moeten wij opnieuw de vreugde van het geloven, het levensbelang ervan voor ons, mannen en vrouwen, ontdekken. In de woestijn ontdekt men weer de waarde van wat wezenlijk is om te leven; zo zijn er in de huidige wereld talloze tekenen, dikwijls zichtbaar gemaakt in impliciete of negatieve vorm, van de dorst naar God, van de uiterste zin van het leven. En in de woestijn is er vooral behoefte aan mensen van geloof, die met hun leven zelf de weg wijzen naar het Beloofde Land en zo de hoop levend houden'.

In ieder geval zijn wij in deze omstandigheden geroepen menselijke kruiken te zijn om anderen te drinken te geven. Soms verandert een kruik in een zwaar kruis, maar het is juist op het

kruis, dat de Heer, doorboord, zich aan ons heeft gegeven als bron van levend water. Laten wij ons de hoop niet ontnemen!
Evangelii Gaudium [=EG] nr. 86

PSALMODIE

Wees stil voor de Heer, kijk naar Hem uit. *Ps 37,7*

TER OVERWEGING

De cel beschermt ons; zij voedt ons, omhelst ons en leidt ons naar de volmaaktheid. De cel maakt ons tot waardige gesprekspartners van God. De cel van de dienaar van de Heer is als een heilige tempel. Zowel in de tempel als in de cel gaat het om goddelijke zaken, maar in de cel nog het meest. Je zult een innerlijke en een uiterlijke cel hebben. De uiterlijke cel is de ruimte voor lichaam en ziel. De innerlijke cel is je geweten waar de God van je innerlijk in je geest verblijft.

Uit: Commentaar op de Karmelregel van Johannes Soreth

GEBED

Goede God, U woont in stilte, U spreekt in stilte en U luistert in stilte. Kom tot ons in onze eenzaamheid. Maak de stilte die ons omgeeft tot een sprekende stilte, die vol is van Uw Woord en van Uw vrede. Amen.

LOFPRIJZING

Gelukkige vrouw, zij die gelooft! Wat haar namens de Heer is gezegd, zal in vervulling gaan.

Lucas 1,45

2. Het Woord, in mij ontbrand

Ze zeiden tegen elkaar: 'Was het niet hartverwarmend zoals Hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons opende?'

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

Want het woord van God is levend en krachtig. Het is scherper dan een tweesnijdend zwaard en dringt door tot het raakpunt van ziel en geest, van merg en beenderen. Het ontleedt de bedoelingen en gedachten van het hart. *Hebreeën 4,12*

Vrienden dan toch, heb medelijden met mij, want de hand van God heeft mij geslagen. Waarom vervolgen jullie mij zoals God? Waarom laten jullie mijn vege lijf niet met rust? Ach, werden mijn woorden maar opgetekend, ergens in vastgelegd, door een ijzeren stift in rotssteen gedreven, met lood gevuld, tot blijvende getuigenis. Want ik weet, ik ben er zeker van: mijn vrijkoper leeft, ten slotte zal Hij deze wereld binnentreden. En al ben ik nog zo geschonden, ik zal God zien vanuit dit lichaam. *Job 19,26*

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAANSE TRADITIE

Van Elia leren de karmelieten dat zij mensen zijn van de woestijn, met een onverdeeld hart, staande voor Gods aangezicht, en geheel toegewijd aan zijn dienst, vastberaden ook in hun keuze voor de dienst aan Gods zaak, ontvlamd in een vurige liefde tot God. Evenals Elia geloven zij in God en laten zij zich leiden door de Geest en door het Woord dat wortel heeft geschoten in hun hart, om getuigenis af te leggen van Gods aanwezigheid in de wereld, ruimte latend om God te laten zijn in hun leven! Tenslotte zien zij in Elia iemand die behoorde tot een profeten-schoon en die wist wat het betekende te leven in gemeenschap.

Net als Elia leren zij werktuigen te zijn van Gods liefde voor de armen en gebogenen. *Constituties 1995, 26*

De ogen van de Gekruisigde kijken op je neer, vragend en tastend. Zul je je verbond met de Gekruisigde vernieuwen? Wat zul je hem antwoorden? “Heer, waarheen zullen we gaan? U hebt woorden van eeuwig leven”.

Edith Stein

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE

Laten wij nu naar de prediking binnen de liturgie kijken, die door de herders serieus moet worden genomen. Ik zal in het bijzonder, en zelfs met een zekere nauwgezetheid, stilstaan bij de homilie en de voorbereiding hiervan, omdat er veel klachten zijn met betrekking tot dit belangrijke dienstwerk en wij onze oren hiervoor niet kunnen sluiten. De homilie is de toetssteen om de nabijheid en het vermogen tot ontmoeting van een herder met zijn volk te beoordelen. Wij weten immers dat de gelovigen er veel waarde aan hechten; en zij hebben vaak te lijden, de gelovigen, omdat zij moeten luisteren; de gewijde bedienaren, omdat zij moeten preken. Het is bedroevend dat het zo is. De homilie kan werkelijk een intense en gelukkige ervaring van de Geest zijn, een troostende ontmoeting met het Woord, een voortdurende bron van vernieuwing en groei. ...

Ieder die wil prediken, moet eerst bereid zijn zich door het Woord te laten raken en het vlees te laten worden in zijn concrete bestaan. Op deze wijze zal de prediking bestaan in de zo intense en vruchtbare activiteit van “meedelen aan de anderen hetgeen men heeft overwogen.” Vanwege dit alles moet men alvorens concreet voor te bereiden wat men in de prediking zal zeggen, aanvaarden dat men door het Woord dat anderen zal

raken, eerst zelf wordt geraakt, omdat het een levend en doeltreffend Woord is, dat als een zwaard “doordringt tot het raakpunt van ziel en geest, van gewrichten en merg en de bedoelingen en de gedachten van de mens ontleedt” (Heb. 4, 12). Dit heeft een pastoraal belang. Ook in deze tijd geven de mensen er de voorkeur aan naar getuigen te luisteren: “zij dorsten naar authenticiteit (...), zij vragen om verkondigers van het evangelie die hun spreken over een God die zij kennen en hun vertrouwd is, alsof zij de Onzichtbare zagen”. *EG 135+150*

TER OVERWEGING

Er is veel onzin in ons leven en veel mensen leven in vrede zonder te geloven. Het is gemakkelijk om te leven in een cultuur, die ervan uitgaat dat het goed gaat, terwijl er iedere dag mensen sterven van de honger.

Het Woord van God verstoort ons, het snijdt in het hart en als het ontvangen wordt stopt het de onzin van onze zelfgenoegzaamheid. Het spoort ons aan om eerlijk te zijn over ons eigen leven, trouw te zijn aan onszelf, onze illusies weg te nemen en onze valse idolen te vernietigen. Het ontmantelt onze arrogantie en onze trots. En wij horen een stem, die zegt: “Dit is mijn geliefde Zoon, luister naar Hem”.

Kardinaal Robert Sarah

PSALMODIE

Gij zijt die mijn kern hebt gevormd, die mij weefde in de schoot mijner moeder, en ik loof U in het besef dat ik ben eerbiedwekkend van maaxsel, een wonder dat Gij schiep. Mijn wezen kent Gij volkomen. Mijn oorsprong was U niet verholen toen ik in het verborgene gevormd werd, als in diepten der aarde ontworpen.

Uw oog zag mij, vormeloos nog: in uw boek waren alle geschreven de dagen dezer formering, toen er nog niet een daarvan was. Te groots voor mij, God, uw gedachten, te machtig daarvan de som, zomin als woestijnzand te tellen. Was ik radeloos - nog was ik bij U. *Ps 139,13-18*

GEBED

Bidden wij tot God, de Barmhartige,
dat wij zijn stem mogen horen, die ons zijn weg leert gaan;
dat we elkaar de goede weg weten te wijzen;
dat ieder tot haar recht mag komen;
dat we de moed hebben op onze schreden terug te keren als we de weg zijn kwijt geraakt;
dat allen die lijden kracht naar kruis mogen ontvangen op hun weg. Amen.

LOFPRIJZING - Gezegend zijt Gij, God, en gezegend uw heilige naam tot in eeuwigheid en gezegend al uw heilige engelen.
Tobit 11,14b

3. Het Woord, mensgeworden

Het Woord is vlees geworden – Joh 1,14

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

In het begin was het woord, en het woord was bij God, en het woord was God. Het was in het begin bij God. Alles is door Hem ontstaan, en buiten Hem om is er niets ontstaan.

Joh 1,1-3

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAANSE TRADITIE

Het kleine lichaam van het Woord nam Maria's vlees en bloed aan en wel in de maagdelijke schoot van de allerzuiverste Maagd om aan te tonen, dat Hij groot behagen schept in de zuiverheid van de ziel en in de beoefening van de liefde. Maria bracht het Woord ter wereld. De ziel brengt het Woord, d.w.z. de werken, voort in het vuur van haar liefde. Evenals Maria legt zij ze in een kribbe en toont ze aan allen, door de beoefening van de heilige armoede. Haar kiest ze tot haar dierbare bruid, naar het voorbeeld van de heilige Franciscus, die de armoede hartstochtelijk beminde bij het zien van haar glorievolle verheffing door het Goddelijk Woord.

Maria Magdalena de Pazzi

Aan de vooravond van Maria Boodschap in 1668, ontving ik in mijn ziel een inzicht over het geheim van de menswording van de Zoon van God in het lichaam van een Maagd. Ik zag hoe onze minnelijke Moeder baadde in een goddelijk licht en in glorie, vreugde en geluk. Zij deelde met mij iets van het vuur van haar liefde en van de vreugde die haar ziel deed overstromen van liefde, toen zij het Eeuwige Woord ontving.

Er is in mijn ziel een licht, dat mij doet begrijpen waarom mijn lieve Moeder meer verenigd is met God en meer vervuld is van zijn goddelijk wezen dan ieder ander schepsel en waarom zij meer deelt in de eigenschappen en volmaaktheden van God dan de grootste heiligen dat doen. De reden hiervoor is dat God haar waardig heeft gemaakt om in haar schoot het Eeuwige Woord van de Vader te ontvangen. Omdat het Woord negen maanden in haar schoot verbleef, werden haar natuur, haar ziel en haar lichaam vergoddelijkt. Haar ziel en lichaam werden omgevormd in Hem door de kracht van de liefde van het Woord voor Maria. *Maria Petyt*

Jan van het Kruis – Kerstdicht (vertaling Kees Waaijman)

Van het goddelijk Woord
zwanger, komt de Maagd
onderweg aan:
of jullie haar onderdak geven?

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE

Indien goed verstaan, bedreigt culturele diversiteit de eenheid van de Kerk niet. Het is de Heilige Geest, gezonden door de Vader en de Zoon, die onze harten verandert en ons in staat stelt binnen te treden in de volmaakte gemeenschap van de heilige Drie-eenheid, waar alles zijn eenheid vindt. Hij bouwt de gemeenschap en de harmonie van het Volk van God op. De Heilige Geest zelf is de harmonie, evenals Hij de liefdesband tussen de Vader en de Zoon is.

Hij is Degene die een veelvoudige en verschillende rijkdom aan gaven verwekt en tegelijkertijd een eenheid opbouwt die nooit eenvormigheid is, maar veelvormige harmonie, die aantrekt. De evangelisatie erkent met vreugde deze veelvoudige rijkdommen

die de Heilige Geest voortbrengt in de Kerk. Het zou de logica van de menswording geen recht doen te denken aan een monocultureel en monotoon Christendom. Hoewel sommige culturen weliswaar nauw verbonden zijn geweest met de verkondiging van het evangelie en de ontwikkeling van een christelijk denken, vereenzelvigd de geopenbaarde boodschap zich niet met een hiervan en bezit zij een de culturen overstijgende inhoud. Daarom is het bij de evangelisatie van nieuwe culturen of culturen die de christelijke prediking niet hebben ontvangen, niet beslist noodzakelijk samen met het evangelische aanbod een bepaalde culturele vorm op te leggen, hoe mooi en oud die ook is. De boodschap die wij verkondigen, laat altijd een of ander cultureel gewaad zien, maar soms vervallen wij in de Kerk in een ijdele sacralisering van de eigen cultuur en daarbij kunnen wij meer fanatisme dan authentiek evangeliserend vuur aan de dag leggen. *EG 117*

TER OVERWEGING

God is liefde. Als de kracht van zijn Liefde je raakt tot in je ziel, dan doordringt deze liefde je hele wezen.

PSALMODIE

Hoe ontelbaar, Heer onze God, zijn de wonderen die Gij verricht hebt, uw bestemmingen om onzentwille; uw grootheid is onvergelykelyk: wilde ik die onthullen met woorden, het was boven de macht van mijn taal. Gij die offers afwees en geschenken hebt mijn dove oren geopend: brand - en zondoffers zeggen U niets.

Ps 40,6-7

GEBED

Moge uw schoonheid, in de wereld mildheid, vrede en eensgezindheid uitstralen.

Moge uw tederheid, ons helpen om God en de medemensen te beminnen met een zuiver hart.

Moge uw wijsheid, ons onderwijzen om biddend gehoor te geven aan het Woord en te leven volgens zijn Aanspraak.

Moge uw nabijheid, ons leren om zorgzaam en liefdevol te zijn jegens hen die vergeten worden.

Maria, Moeder en Zuster van hen die naar u opzien, wijs ons de weg in de leerschool van de Liefde. Amen.

LOFPRIJZING - Looft God in zijn heilig domein, looft hem in zijn machtig gewelf; looft hem om zijn moedige daden, looft hem om het vele van zijn grootheid; looft hem met een stoot op een ramshoorn, looft hem met luit en harp; looft hem met paukslag en reidans, looft hem met snaren en panfluit; looft hem met klankrijke cimbels, looft hem met schallende cymbalen; alle levensadem love de Ene.

Psalm 150

4. Het Woord, scheppend en bevrijdend

De waarheid zal u vrij maken

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

Want zoals de regen en de sneeuw uit de hemel neerdalen en pas daarheen terugkeren wanneer zij de aarde hebben gedrenkt, haar hebben bevrucht en met planten bedekt, wanneer zij zaad hebben gegeven aan de zaaier, en brood aan de eter, zo zal het ook gaan met mijn woord. Het komt voort uit mijn mond; het keert niet vruchteloos naar Mij terug, maar pas wanneer het heeft gedaan wat Mij behaagt, en alles heeft volvoerd, waartoe Ik het heb gezonden.

Jesaja 55,10-11

Tegen die Joden die in Hem geloofden, zei Jezus: 'Als u vasthoudt aan mijn woord, dan bent u werkelijk leerlingen van Mij.

Joh 8,31

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAANSE TRADITIE

Er leefde in de magiërs uit het oosten een zuiver verlangen naar de waarheid, dat hen deed zoeken voorbij de grenzen van hun eigen leerstellingen en tradities. Omdat God waarheid is en omdat hij gevonden wil worden door degenen die hem met hart en ziel zoeken, zal er vroeger of later een ster verschijnen die de wijzen de weg naar de waarheid zal wijzen.

En zo staan zij voor de mens geworden waarheid, gingen door de knieën en aanbaden Hem. Zij legden hun kronen aan zijn voeten, omdat alle schatten van de wereld slechts stof zijn vergeleken met deze schat. *Edith Stein*

Te midden van die zware ontmoediging volstonden de volgende woorden die ik mocht horen, om alle zorgen weg te nemen en me volkomen rustig te maken: “wees niet bang, dochter, Ik ben het. Ik zal je nooit verlaten. Vrees niet”. Er waren beslist lange uren nodig geweest om mij in de toestand waarin ik verkeerde, tot rust te brengen en niemand had het gekund. Nu maakten die enkele woorden me kalm, sterk, moedig, zeker, rustig en verlicht. In één ogenblik zag ik mijn ziel veranderen; ik was bereid om tegen heel de wereld in, te getuigen hoe het God was die in me werkte. O hoe goed is de Heer! Hoe goed en machtig! Hij geeft niet slechts raad maar geneest meteen. Zijn woorden zijn daden. O God die helpt, hoe versterkt U het geloof en hoe vergroot U de liefde!

Teresa van Avila

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE

De schepping is de plaats waar heel de geschiedenis van de liefde tussen God en zijn schepsel zich afspeelt; daarom is het heil van de mens de drijfveer van alles. Wanneer wij kijken naar de kosmos vanuit het perspectief van de heilsgeschiedenis, dan worden wij ertoe gebracht om de unieke en bijzondere plaats te ontdekken die de mens in de schepping inneemt: “En God schiep de mens als zijn beeld; als het beeld van God schiep Hij hem; als man en vrouw schiep Hij hen” (Gen. 1, 27). Dit staat het ons toe om de kostbare gaven die we van de Schepper hebben ontvangen ten volle te erkennen: de waarde van het eigen lichaam, de gave van de rede, de vrijheid en het bewustzijn.

Verbum Domini 9

Het Woord heeft een potentieel in zich dat wij niet kunnen voorzien. Het Evangelie spreekt van een zaad dat, eenmaal gezaaid, vanzelf groeit, ook wanneer de landbouwer slaapt. De Kerk

moet deze ongrijpbare vrijheid van het Woord aanvaarden, dat op zijn manier en in zeer verschillende vormen doeltreffend is, die zodanig zijn dat zij onze voorspellingen te boven gaan en onze schema's doorbreken. *EG 22*

TER OVERWEGING

Gods Woord is een liefdeswoord en het is een scheppend woord. De schepping werd onderworpen aan de slavernij van de zonde, totdat Gods Woord haar daarvan bevrijdde door de menswording van het Woord. Hij is de nieuwe Adam en wij kunnen deel uitmaken van deze nieuwe schepping door te luisteren naar Zijn woord. Dit woord komt tot ons in zijn schepping, in zijn mensen, in de Schriften en in ons bidden. Iedere keer als wij denken aan het woord van God en luisteren naar zijn woord, naderen we de nieuwe schepping en worden we bevrijd van alles wat ons daarvan weerhoudt.

PSALMODIE

Gelukkig de man die niet treedt in het overleg van de bozen, op de weg van de schenders geen voet zet, niet zit in de kring van de spotters; die veeleer in de wet van de Heer zich vermeit, zijn wet overpeinst dag en nacht. Als een boom is hij, wortelend waar water stroomt, die vrucht draagt in het seizoen; zijn gebladerde zal niet verdorren. Tot ontplooiing komt al wat hij doet. Hoe anders de bozen! Zij zijn als het kaf: de wind blaast het weg.

Ps 1,1-4

GEBED

Goede God, spreek tot ons Uw woord,
en leer ons dit woord te verstaan.

Leef in ons Uw woord
en geef dat wij dit weten te delen met elkaar.

LOFPRIJZING - Geprezen zij de Heer, de God van Israël: want
Hij heeft zijn volk bezocht en het bevrijd.

Lucas 1,68

5. Het Woord, bron van inspiratie

Wee mij als ik het evangelie niet verkondigde! 1 Kor 9, 16

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

Toen riepen ze hen weer binnen en legden ze hun het absolute verbod op om nog iets te zeggen of te leren met een beroep op de naam van Jezus. Petrus en Johannes gaven hun echter ten antwoord: 'Zeg nu zelf, is het tegenover God te rechtvaardigen om u meer te gehoorzamen dan Hem? Wij kunnen in ieder geval niet zwijgen over wat we gehoord en gezien hebben.'

Handelingen 4, 18-20

Dat ik het evangelie predik, is voor mij niets om me op te beroemen: ik kan niet anders. Wee mij als ik het evangelie niet verkondigde! Als ik het uit eigen beweging zou doen, dan had ik recht op loon; maar ik doe het niet uit eigen beweging, het is een taak die mij is toevertrouwd. Wat is dan mijn loon? Dat ik het evangelie kosteloos verkondig en geen gebruik maak van het recht dat het evangelie mij geeft. *1 Kor 9, 16-18*

Maar hoe kunnen zij iemand aanroepen in wie zij niet geloven? Hoe kunnen ze in iemand geloven zonder van Hem te hebben gehoord? Hoe kunnen ze over iemand horen, als niemand Hem verkondigt? En hoe kunnen ze verkondigen, als ze niet zijn gezonden? Het is zoals de Schrift zegt: Hoe lieflijk zijn de voeten van hen die goed nieuws brengen. *Romeinen 10, 14-15*

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAANSE TRADITIE

...Ach, ondanks mijn kleinheid zou ik de zielen willen verlichten zoals de profeten en leraren, ik heb de roeping om apostel te

zijn ... Ik zou over heel de aarde willen reizen, jouw naam prediken en in de landen waar ongelovigen wonen, jouw roemvol kruis willen planten. Maar, o mijn Welbeminde, een enkele missie zou voor mij niet toereikend zijn. Ik zou tegelijkertijd het evangelie willen verkondigen in de vijf werelddelen en tot op de verst afgelegen eilanden ... Ik zou missionaris willen zijn van de schepping van de wereld af en het willen blijven tot aan de voleinding der eeuwen ...

Theresia van Lisieux

Onze zending als Karmeliet maakt deel uit van de zending van Jezus, die gezonden werd om het Goede Nieuws van het Rijk Gods aan te zeggen en om voor de mensheid de bevrijding te bewerken van alle zonde en onderdrukking. Onze dienst van het ambt maakt daarom een integraal deel uit van ons charisma.

Constituties 1995, nr. 91

Daarom moeten wij ons niet alleen bekeren tot Christus en het Koninkrijk Gods, maar ook in staat zijn 'de zaden van het Woord' die reeds aanwezig zijn in de wereld, te herkennen en tot bloei te brengen en een antwoord te geven op hun uitdagingen. Wij van onze kant zullen bereid moeten zijn ons te laten bevragen, uitdagen en evangeliseren door de maatschappij. Tegelijkertijd moeten wij niet vergeten een profetische stem te zijn en een kritisch geweten. Wij moeten door gerechtigheid en in vrede bouwers zijn aan een nieuwe wereld.

RATIO, nr.17

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE

Het goede streeft er altijd naar zich mee te delen. Iedere authentieke ervaring van waarheid en schoonheid zoekt uit zichzelf haar verspreiding en iedere persoon die een diepe bevrijding beleeft, krijgt een grotere gevoeligheid voor de noden van anderen. Door het mee te delen schiet het goede wortel en ontwikkelt het zich. Daarom heeft wie waardig en ten volle wenst te leven, geen andere weg dan de ander te erkennen en zijn welzijn te zoeken. Enkele uitdrukkingen van de heilige Paulus zouden dan ook niet moeten verbazen:

“De liefde van Christus laat ons geen rust” (2 Kor. 5, 14);

“Wee mij, als ik het Evangelie niet verkondig” (1 Kor. 9, 16).

Het aanbod is leven op een hoger niveau, maar niet minder intens: “Het leven wordt sterker door het te geven en het verzwakt in isolement en gemak. Immers, wie het meest de mogelijkheden van het leven uitbuiten, zijn zij die de veilige oever verlaten en hartstocht opvatten voor de zending om de anderen het leven mee te delen”. Wanneer de Kerk oproept tot evangeliserende inzet, doet zij niets anders dan de Christenen te wijzen op de ware dynamiek van de persoonlijke verwezenlijking: “Hier ontdekken wij een andere diepe wet van de werkelijkheid: het leven groeit en rijpt in de mate waarin wij het geven voor het leven van anderen. Dit is uiteindelijk de zending”. EG 9-10

TER OVERWEGING

Jezus heeft ons geroepen om zijn getuigen te zijn in de Karmel. De noodzaak om te getuigen en te verkondigen is op ons gelegd en wij zijn niet in staat om weerstand te bieden aan het verlangen om de goede boodschap te verkondigen als we ons hebben overgegeven aan zijn grote liefde en barmhartigheid. Het is als

een vuur dat in ons brandt en wij zullen het evangelie verkondigen door ervan te getuigen met ons leven, ook te midden van beproevingen en moeilijkheden.

PSALMODIE

Looft de Heer, roept aan zijn naam, onder de volken verkondigt zijn daden; zingt Hem, speelt op de snaren voor Hem, wijdt een lied aan zijn talloze wonderen. Weet uw roem in zijn heilige naam, gij die de Heer zoekt, verblijdt u van harte; keert u tot de Heer en zijn macht, zoekt met volharding zijn aanschijn.

Ps 105,1-4

GEBED

Lieve God, zuiver mijn hart en reinig mijn geest, opdat ik in staat zal zijn om uw Woord in mij om te dragen en te verstaan.

Vervul mij met uw Geest, zodat ik uw Levende Woord met passie en enthousiasme kan verkondigen. Amen.

LOFPRIJZING - Aan Hem die door de kracht welke in ons werkt bij machte is oneindig meer te volbrengen dan al wat wij kunnen vragen of bevroeden, aan Hem zij de heerlijkheid in de kerk en in Christus Jezus, tot in alle geslachten, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Amen.

Efeziërs 3,20-21

6. Het Woord, toevlucht en bescherming

Het zwaard van de geest, dat is het Woord van God, wone overvloedig in uw mond en in uw hart. Karmelregel, par.19

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

Jeruzalem, leg uw kleed af van ellende en rouw;
kleed u met Gods stralende schoonheid, voor altijd.
Sla de mantel van Gods gerechtigheid om,
zet de roemrijke kroon van de Eeuwige op uw hoofd.
Want God wil dat uw verhevenheid overal onder de hemel schittert. Voor altijd noemt God u:
Vrede-door-gerechtigheid, Heil-door-godsvrucht.
Baruch 5,1-4

Hij zal recht doen onder de volken, en machtige naties straffen.
Dan smeden zij hun zwaarden om tot ploegscharen
en hun speerpunten tot sikkels. Geen volk heft het zwaard meer
tegen een ander en oorlog leren ze niet meer.
Jesaja 2,4

Ik verheug mij uitbundig vanwege de heer,
ik jubel en juich om mijn God,
want Hij heeft mij bekleed met gewaden van redding,
mij gehuld in een mantel van heil,
zoals de bruidegom een kroon opzet
en de bruid zich met haar juwelen siert.
Jesaja 61,10

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAAANSE TRADITIE

...jullie zullen je aller zorgzaamst beijveren de wapenrusting Gods aan te trekken, opdat je de hinderlagen van de vijand, kunt weerstaan. Omgord moeten zijn de lendenen met de gordel van de kuisheid. Beschermd moet zijn de borst met heilige overwegingen, er staat immers geschreven: 'Heilige overweging zal je behoeden'. Aangetrokken moet worden het harnas van de gerechtigheid, zodat je de Heer je God met heel je hart en met heel je ziel en met heel je kracht bemint en je naaste als jezelf.

Genomen moet worden bij alles het schild van het vertrouwen, waarmee je alle vurige pijlen van de ellendeling kunnen doven, zonder vertrouwen is het immers onmogelijk God te behagen. De helm ook van het heil moet op het hoofd worden gezet, opdat je het heil verhoopt van de enige Heiland die zijn volk heel maakt van zijn schendingen. Het zwaard nu van de Geest, dat is het woord van God, wone overvloedig in jullie mond en hart. En wat ook maar door jullie gedaan moet worden, het gebeure in het woord van de Heer.

Karmelregel, hfst. 18-19

Nonius Pereira verwisselde zijn wapenrusting als legeraanvoerder door de wapenrusting van God en met het harnas van de gerechtigheid. Hij omhelsde bovendien het schild van het vertrouwen en hij bedekte zijn hoofd met de helm van de hoop. Nonius nam het zwaard van de Geest en van het Woord in zijn hand en hij verkondigde in heel heldere taal zijn geloof in God en riep op tot bekering op een authentieke en geloofwaardige manier, namelijk door het voorbeeld van zijn eigen leven.

Brief van de Prior Generaal bij gelegenheid van de heiligverklaring van Nonius Pereira [1360-1431] te Rome in 2009

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE

Vandaag vraagt men van veel kanten om meer zekerheid. Maar zolang er geen einde wordt gemaakt aan uitsluiting en ongelijkheid in de maatschappij en tussen de verschillende volken, zal het onmogelijk zijn geweld met wortel en tak uit te roeien. De armen en de armste bevolkingen worden beschuldigd van geweld, maar zonder gelijkheid van mogelijkheden zullen de verschillende vormen van agressie en oorlog een vruchtbare bodem vinden die vroeg of laat een uitbarsting zal veroorzaken. Wanneer de - plaatselijke, landelijke of mondiale - maatschappij een gedeelte van zichzelf aan de rand in de steek laat, zullen er geen politieke programma's, noch politie of inlichtingendiensten zijn die onbegrensd voor de rust kunnen instaan. Dat gebeurt niet alleen, omdat ongelijkheid de gewelddadige reactie oproept van degenen die van het systeem zijn uitgesloten, maar omdat het maatschappelijke en economische systeem in de wortel onrechtvaardig is. Zoals het goede ernaar streeft zich mee te delen, zo streeft het kwade, waarmee men instemt, dat wil zeggen de ongerechtigheid, ernaar haar schadelijke kracht te verspreiden en in stilte de grondslagen van ieder politiek en maatschappelijk systeem te ontwrichten, hoe solide dit ook mag schijnen. Als iedere handeling gevolgen heeft, dan bevat een kwaad dat zich heeft genesteld in de structuren van een maatschappij, altijd een potentieel aan ontbinding en dood. Het is het in de onrechtvaardige maatschappelijke structuren gekristalliseerde kwaad waarvan men geen betere toekomst kan verwachten. Wij zijn ver verwijderd van het zogenaamde "einde van de geschiedenis", aangezien de voorwaarden voor een houdbare en vreedzame ontwikkeling nog niet adequaat zijn geïmplementeerd en verwezenlijkt. *EG 59*

TER OVERWEGING

Beelden zijn heel belangrijk in onze tijd. Ook voor kleding geldt, dat het gemerkt wordt met het label van de ontwerper. De Karmelregel nodigt ons uit om 'Christus aan te trekken' in onze geest om ons zo te wapenen tegen de listen van de duivel. De uiterlijke wapenrusting van de strijder is voor de bescherming van het lichaam. Welke innerlijke wapenrusting dragen wij zodat wij de liefde van God kunnen verkondigen in de wereld waarin wij leven? Aangespoord door de liefde legde Nonius de wapenen neer om de armen te gaan dienen; dit was een radicale keuze voor de geloofsweg, die hij een leven lang volgde. Door deze keuze liet hij de macht en de oorlogswapens achter zich om bekleed te worden met de wapenrusting Gods, zoals de Karmelregel dat aanbeveelt.

zie: www.ocarm.org voor het feest van de heilige Nonius Pereira

PSALMODIE

Hoezeer heb ik U lief, Heer, mijn sterkte!

De Heer is mijn steenrots, mijn burcht,
gevaren doet Hij mij ontkomen:

mijn God, mijn beschuttende rots, mijn schild,
hoorn mijns heils, mijn verheffing.

Hem zij lof! Ik riep tot de Heer
en ik was verlost van de vijand.

Ps 18, 2-3

GEBED

Bidden we, dat ons geloven zich mag verdiepen,
dat we niet bang zijn en durven genieten
van wat anders gaat dan anders.

Dat wij steeds meer gaan beseffen dat slechts één ding nooit
vergaat: de liefde die het leven gunt.

LOFPRIJZING - Want het koninkrijk en de kracht en de heerlijk-
heid zijn van u, nu en altijd. Amen.

7. Het Woord, teken van Gods liefde

En wat ook maar door jullie gedaan moet worden, het gebeure in het woord van de Heer. Karmelregel, par.19

LUISTEREND NAAR DE SCHRIFTEN

Jullie kan de wereld niet haten, maar Mij haat ze wel, omdat Ik door mijn getuigenis de slechtheid van haar daden aan de kaak stel. Gaan jullie maar naar het feest; Ik ga niet naar dat feest, omdat mijn tijd nog niet is aangebroken.' Dit zei Hij hun, en Hij bleef zelf in Galilea. Toen echter zijn broers naar het feest waren vertrokken, trok Hij er ook heen, maar onopvallend, als het ware in het geheim. De Joden keken tijdens het feest naar Hem uit en vroegen zich af: 'Waar blijft Hij toch?' *Joh 15,7-11*

Laat het woord van Christus in volle rijkdom onder u wonen. Leer en vermaan elkaar met alle wijsheid. Zing voor God met een dankbaar hart psalmen, hymnen en geestelijke liederen.

Kol 3,16

LUISTEREND NAAR DE KARMELITAANSE TRADITIE

O Woord van mijn God, eeuwig uitgesproken, ik wil mijn leven doorbrengen al luisterend naar U: één en al ontvankelijkheid om alles van U te leren. Door alle nachten, alle leegten, alle onmacht heen, mijn blik voortdurend op U, blijven in uw grote licht. Gij zijt de Zon die mij aantrekt ! Boei mij zozeer, dat ik nooit meer weg kan uit uw lichtkrans.

O verterend Vuur, Geest van Liefde, kom over mij: opdat het Woord als het ware opnieuw geboren kan worden. Laat mij voor Hem een nieuwe mensheid zijn, waarin Hij heel zijn Mysterie herbeleven kan. En Gij, Vader, buig U over uw arme, kleine

schepsel neer. Overdek haar met uw schaduw. Zie in haar slechts de Veelgeliefde, in wie Gij welbehagen hebt.

O mijn Drie, mijn Al, mijn Zaligheid, oneindige Eenzaamheid, Onmetelijkheid waarin ik mij verlies, ik lever mij aan U uit als een prooi. Berg U diep in mij, opdat ook ik mij bergen kan in U, wachtend tot ik in uw licht ga schouwen de eindeloze diepte van uw heerlijkheid.

Elizabeth van de heilige Drie-eenheid

LUISTEREND NAAR DE KERKELIJKE TRADITIE - Het is de Heilige Geest die, gezonden door de Vader en de Zoon, onze harten omvormt en ons in staat stelt om binnen te treden in de volmaakte communio van de Heilige Drieuldigheid waar alles zijn eenheid vindt. De Heilige Geest bewerkt de gemeenschap en de harmonie van het volk van God. De Heilige Geest zelf is de harmonie, zoals hij ook de liefdesband is tussen de Vader en de Zoon. Hij is het ook die een grote rijkdom aan verscheidenheid van gaven opwekt en ze tegelijkertijd tot eenheid brengt, die nooit uniformiteit is, maar een veelvormige harmonie die uitnodigend is. De evangelisatie erkent met vreugde deze veelvuldige rijkdom die de Geest in de Kerk tot stand brengt. *EG 117*

TER OVERWEGING

God is voor ons, God is met ons en God is in ons. De Karmelregel nodigt ons uit om alles te doen in en vanuit zijn levengedevende Woord. Zijn Woord vormt ons om en geeft ons het vermogen om onze wereld om te vormen. Als wij leven in zijn liefde, dan is dat een bron van vreugde.

PSALMODIE

Uw voorschriften zijn voor mij een vreugde, zij zijn mijn enige liefde. Naar uw voorschriften strek ik mijn handen uit, van uw wet is mijn denken vervuld. Houd het woord aan uw dienaar in gedachten, waarmee U mijn hoop hebt gewekt.

Ps 119,47-49

Uw Woord is een lamp voor mijn voeten, uw woord is een licht op mijn weg.

Ps 119,105

GEBED

Goede God, vervul mijn hart met vreugde, moed en kracht om U te dienen. Wakker Uw liefde in mij aan en wees mij nabij op mijn levensweg.

LOFPRIJZING - Glorie aan de Vader, aan de Zoon en aan de heilige Geest. Amen

BRONVERMELDING

RATIO (Ratio Institutionis Vitae Carmelitanae), Rome 2000
Karmelitaanse Vorming: Een weg van omvorming, Almelo 2002

Paus Franciscus, *Evangelii Gaudium*, Rome 2013
De vreugde van het evangelie, Kerkelijke Documentatie 2014/1,

Johannes van het Kruis, *Spreuken van Licht en Liefde b, nr. 21*, Gent 1980, p.1097

Edith Stein, “*The Prayer of the Church*”
in: The Hidden Life, The Collected Works of Edith Stein, Washington: ICS Publications, 2014, p.11

Edith Stein, “*The Hidden Life and Epiphany*”,
in: The Hidden Life, The Collected Works of Edith Stein, Vol. 4, ed. Dr. L GELBER and MICHAEL LINSSEN, Washington, D.C., ICS Publications, 2014, p. 110

Edith Stein, *Elevation of the Cross, September 14, 1939.*
in: The Hidden Life, Vol. 4, ICS Publications 1992, p. 96

Kardinaal Robert Sarah, *God or Nothing: A Conversation on Faith*, San Francisco: Ignatius Press, 2015, p. 108.

Maria Magdalena de Pazzi, *Openbaringen, 7e nacht*

Het Leven van de Weerdighe Moeder Maria a St. Teresa (Alias) Petyt, 1681, Deel II, hfst. 190 en hfst. 209

Teresa van Avila, *Mijn Leven*, Gent 1984, hfst. 25,18, p.261

Thérèse van Lisieux. *Mijn levensverhaal*, Gent 2001